

ALEX NOGUÉ, FÉLIX LUQUE, ALEXANDRA DAISY GINSBERG I SASHA POHFLEPP APORTEN ARGUMENTS A LA INCERTESA

Passat, present i un futur que s'ajorna

COL·LECTIVA

► **Bòlit, Centre d'Art Contemporani de Girona.** Sales Municipals i Capella de Sant Nicolau. **De l'1 de juliol al 18 de setembre.** Horaris: www.bolitt.cat

EUDALD CAMPS

■ El preu que els nostres il·lustrats van haver de pagar a la modernitat –i que, en certa manera, encara seguim pagant– va ser molt alt: en la seva pura contingència, tot, absolutament tot, va deixar de ser necessari –començant per Déu i acabant per la naturalesa– i va passar a ser fruit o a estar sotmès a l'acció humana (és allò sobradament conegut i també malinterpretat de la *voluntat de poder* en Nietzsche); fins i tot la paraula «teoria», que es troba en l'arrel mateixa del terme «contemplació», es va convertir en una forma d'acció especulativa centrada en l'activitat intel·lectual lliure o, com li agradava dir a Kant, «emancipada». Justament per això, no és estrany, com afirma el filòsof Vicente Serrano en un excel·lent assaig recentment premiat per Anagrama, que davant d'aquesta idea d'un poder solitari –l'*Ego* solipsista inaugurat per Descartes– sense referents externs i estables als quals interrogar a l'hora d'actuar, el subjecte es replegui en ell mateix i que, en el sentit existencial que li va voler donar Sartre, es vegi obligat a escollir enmig del *no-res*.

Amb tot, la realitat que ens ha llegat la modernitat ha sabut traslladar a la ciència i a la tecnologia –o al *biopoder* caracteritzat fa més de quaranta anys per Foucault– la càrrega tirànica que tradicionalment havien suportat els Déus i els universos immutables (inclosos els *ídols* denunciats per Bacon). En paraules de Serrano: «Als principis filosòfics els pot succeir i de fet els succeeix com a tots els jerarquies, especialment en processos revolucionaris, que quan substitueixen a d'altres semblen alliberar i prometen l'alliberament, però quan s'instal·len en el poder generen amb el temps noves opressions». Ni més ni menys: el somni de la raó produeix monstres, per excés i per defecte, de la mateixa manera que la velocitat que ens empeny cap en-

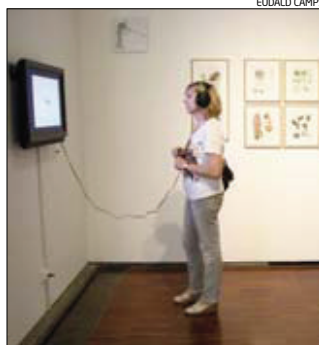
davant –l'anhelat futur– ens obliga a desatendre aspectes fonamentals a l'hora de fer possible una existència amb certes garanties ètiques.

Ho explicava en un dels seus brillantíssims articles, portat a l'extrem, l'amic recentment deaparegut Miquel Pailó a propòsit del nazisme: «Seria molt consolador poder dir que el nazisme fou un moviment vuitcentista i arcaïtzant, superat i antic. Però desgraciadament no ho és. El nazisme va saber mirar cap al futur, cap al món de la tècnica i de les masses, tot i que el van perdre els excessos de barbàrie i d'ambició. [...] Però entre la bogeria que els va dur al poder i la bogeria que els va destruir hi ha un entremig en què el nazisme engega fenòmens que el món posterior a 1945 inevitablement desenvoluparà, sota una altra ideologia, la dels vencedors de la Segona Guerra Mundial, i amb un altre embolcall, però que encara avui, evolucionats i més subtils, són presents en la vida individual i col·lectiva... No cal anar massa lluny: l'obsessió contemporània per la salut i per les diferents formes de tecnò-alimentació, per posar un exemple ben il·lustratiu, troba la seva memòria obscura en els somnis eugenèsics i de puresa racial perpetrats pels nazis.

L'exposició que actualment acull el Bòlit –a la sala de la Rambla i a la Capella de Sant Nicolau– parteix d'una interrogació retòrica: «On és el futur abans que l'atrapi el present?». Una possible resposta la formula, de manera laconica, Rosa Pera –directora i comissària– en el text que serveix per contextualitzar els treballs presentats: «La fascinació tranquil·la està essent suplantada per la urgència de la necessitat». D'aquí que els diferents projectes utòpics, recolzats sempre en una determinada idea de futur, o que els discursos positivistes centrats en una realitat abastable –sotmesa, com deïem, a la *voluntat de poder* insaciable de l'home modern– hagin cedit el protagonisme a les diferents formes de «pensament feble», tal i com l'ha definit Gianni Vattimo, o s'hagin convertit en quelcom inaprensible a la manera de la «realitat líquida» que tan de moda ha posat Zygmunt Bauman.

LAURA CONESA

EUDALD CAMPS

EUDALD CAMPS

En aquest sentit, la proposta d'Alex Nogué és paradigmàtica: contra pronòstic, l'artista d'Hostalets d'en Bas ha optat pel dibuix, el paper i l'aigua a l'hora d'intentar copsar una realitat que sempre és una suma de temps passats. El problema el va anunciar de manera clarivident, fa quasi un segle, Henri Bergson: «Confonem el *Ser* amb el *ser-present*. Tanmateix, el present no és; és tractaria, més aviat, de pur esdevenir fora d'ell mateix. No és sinó en tant que actua. (...) Del passat, per contra, malgrat podem dir que ha deixat d'actuar o de ser útil, mai podem dir que ha deixat de ser; inútil i inactiu, impassible, el passat *ÉS* en el sentit ple de la paraula». Per això, en la instal·lació de Nogué el reflex aquàtic és més poderós que la imatge mateixa: perquè conté, gràcies al seu aplaçament indefinit, l'essència de les despulles d'un arbre qualsevol (una mica com el mite de Narcís, on la imatge líquida s'imposa a la contingència del personatge «real»). Nogué mateix ho explica: «Davant dels més espectaculars avenços científics, davant de la comunicació telemàtica, davant de la recerca i de la pràctica de la medicina que tants pa-

Diàleg tradició modernitat

► Els diferents treballs presentats al Bòlit intenten reflexionar a l'entorn de la nostra concepció de futur a partir de la nostra relació amb el passat. Els diferents usos donats a la tecnologia s'evidencien com la clau de volta.

timents alleugerer, davant de l'opunitat de veure per primer cop els més reduïts espais de la matèria o d'escoltar els sons de les primigènies explosions i veure com cauen els vels d'alguns misteris, dibuixo la branca d'un til·ler».

A banda de Nogué –exemple de sobrietat i transcendència–, les propostes de Félix Luque i del duet integrat per Alexandra Daisy Ginsberg i Sasha Pohflepp aporten nous arguments a aquesta incertesa en la que vivim instal·lats gràcies a la fractura que es manté latent entre l'animal tecnològic i el que malda per recuperar els vincles perduts amb el paisatge dels seus ancestres: el dodecaedre alienat de Luque és una metàfora prou evident, de la mateixa manera que la síntesi entre tecnologia i naturalesa proposada per Ginsberg-Pohflepp ens retorna a les diferents formes de biopoder suava esmentades. Al final, resulta inevitable tornar al sentit comú contingut en els primers versos dels *Quatre quartets* de T.S. Eliot: «Time present and time past / Are both perhaps present in time future, / And time future contained in time past».

VOTA Tria el Cotxe de l'Any 2012
I GUANYA

ENTRA A LA PÀGINA WEB I PARTICIPA DE FORMA GRATUITA

www.mejorcoche.epi.es

Els cotxes seleccionats com a candidats el mes de juliol són:

Diari de Girona

*Els regals són per sorteig entre tots els lectors del Grupo Prensa Ibérica

ultimate
Participa i podràs guanyar una targeta BP ULTIMATE* carregada amb 200 euros de carburant cada mes
*13 targetes per sorteig cada mes

Un val BOSCH CAR SERVICE
per valor de 200 € per usar en qualsevol dels més de 600 tallers Bosch Car Service d'Espanya
*4 vals per sorteig cada mes